

Mechanizmy prawne przyjęte w nowej unijnej legislacji stanowią wyzwanie dla większości krajów UE, w których dotychczasowe rozwiązania miały charakter sektorowy, z naciskiem na branżę finansową. Dyrektywa stanowi nie punkt wyjścia do szerokiego wdrożenia instytucji prawnej whistleblowing'u. Jej szerszej oceny będzie można dokonać w momencie implementacji rozwiązań prawnych na grunt prawa krajowego poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej.

LITERATURA:

1. Baran B., *Środki ochrony sygnalistów na podstawie Dyrektywy 2019/1937 (tzw. Dyrektywy o ochronie sygnalistów)*, red. B. Baran, M. Ożóg, Warszawa 2021,
2. Baran B., *Whistleblowers' protection: legal consequences (in:) Criminal Law Aspects of the Protection of the Financial Interests of the European Union with particular emphasis on the national legislation on tax fraud, corruption, money laundering and criminal compliance with reference to cybercrime*, ed. A. Farkas, G. Dannecker, J. Jacso, Budapest 2019,
3. Szewczyk H., *Whistleblowing w zakładzie pracy w świetle nowej dyrektywy 2019/1937 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w sprawie osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, Praca i Zabezpieczenie Społeczne 2020, nr 2, s. 5.*
4. Bjorkelo, B.: *Workplace bullying after whistleblowing: future research and implications*, *Journal of Managerial Psychology*, Vol. 28 (3), 2013, 306 et seq,

УДК 341

Paweł Bucoń

adiunkt Katedra Prawa Cywilnego

Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Polska

PRAWO CUDZOZIEMCÓW DO ŁĄCZENIA RODZIN W POLSCE

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.⁹, będąca najwyższym prawem w Polsce (vide art. 8 ust. 1 Konstytucji RP), w art. 37 ust. 1 stanowi, że każdy „kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji». Stąd na terenie władztwa Polski cudzoziemca, co do zasady, trzeba traktować tak jak obywatela polskiego¹⁰.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach¹¹ (będącej uzupełnieniem ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim¹²), cudzoziemcem jest każdy kto nie posiada obywatelstwa polskiego. Cudzoziemców

⁹ Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.

¹⁰ Pomijam w tym miejscu określone ustawą wyjątki od tej zasady, np. członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych.

¹¹ Tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 2094 z późn. zm.

¹² Dz.U. z 2020 r., poz. 347.

posiadających obywatelstwo innego państwa można podzielić na tych, którzy posiadają obywatelstwo Unii Europejskiej i na tych, którzy go nie posiadają¹³. Generalnie, obywatelstwo Unii Europejskiej w znacznym stopniu ułatwia poruszanie się po krajach UE i łączenie rodzin w Polsce, zaś jego brak często rodzi potrzebę posiadania paszportu, wizy, niezbędnych środków na pokrycie kosztów dojazdu, pobytu i wyjazdu, czy ubezpieczenia zdrowotnego¹⁴.

Międzynarodowoprawnej podstawy do łączenia się rodzin można byłoby upatrywać w art. 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka¹⁵. Przepis ten gwarantuje każdemu prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji. Niedopuszczalna jest ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób. Mimo znaczenia tego przepisu dla ochrony praw rodziny, zważyć należy, iż przepis ten chroni jedynie istniejący stan życia rodzinnego. Nie można zatem wysnuć na jego podstawie wniosku o obowiązku państwa w przedmiocie wydania cudzoziemcowi wizy wjazdowej do określonego państwa w celu założenia rodziny. Brak zgody państwa na wjazd w celu połączenia się z rodziną sam w sobie nie stanowi zatem naruszenia prawa do poszanowania życia rodzinnego, jeżeli nie istnieją żadne prawne lub inne okoliczności, które uniemożliwiają przeniesienie się całej rodziny do innego kraju i kontynuowanie tam życia rodzinnego¹⁶.

Istotniejsze znaczenie dla uregulowania problematyki łączenia się rodzin w Unii Europejskiej ma dyrektywa Rady Unii Europejskiej 2003/86/WE z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin¹⁷. Zważyć przy tym należy na gwarantowaną obywatelom Unii Europejskiej swobodę przepływu osób. Oznacza ona, iż w rozważanej sprawie prawa cudzoziemców do łączenia rodzin odgrywają znaczenie jedynie w stosunku do obywateli państw trzecich. Jeżeli zaś zachodzi przypadek połączenia obywatela Unii Europejskiej z cudzoziemcem, znajduje zastosowanie dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia

¹³ Inny status posiadają apatrydzy – osoby nieposiadające żadnego obywatelstwa i cudzoziemcy uprzywilejowani, tj. szefowie i członkowie personelu misji dyplomatycznych, kierownicy urzędów konsularnych i członkowie personelu misji dyplomatycznych.

¹⁴ Por. Z. Cieślak, J. Jagielski, J. Lang, M. Szubiakowski, M. Wierzbowski, A. Wiktorowska, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2002, s. 560.

¹⁵ *Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności*, sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz.U. z 1993 r., nr 61, poz. 284); M. Szuniewicz, *Łączenie rodzin cudzoziemców. Studium prawnomiędzynarodowe*, Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte, Gdynia 2014, s. 20 i n.; M. Szuniewicz, *Prawo do połączenia rodziny jako przykład zobowiązań pozytywnych (na tle art. 8 EKPC)*, „Państwo i Prawo” 2012, nr 11, s. 79 in.

¹⁶ A. Mednis, *Prawo do prywatności a interes publiczny*, Kantor Wydawniczy Zakamycze – Wolters Kluwer, Kraków – Warszawa 2006, s. 89; A. Chmura, *Ochrona praw małoletnich cudzoziemców w ramach krajowych form ochrony przed wydalaniem*, [w:] *Prawa dziecka wczoraj, dziś i jutro. Perspektywa korczakowska*, t. 3, red. M. Michalak, Biuro Rzecznika Praw Dziecka, Warszawa 2018, s. 310 i n.

¹⁷ Dz.U. UE L 2003, nr 251, poz. 12.

29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich¹⁸.

Jak stwierdza preambuła do dyrektywy w sprawie prawa do łączenia rodzin: «Łączenie rodziny jest niezbędne w celu umożliwienia życia rodzinnego. Pomaga ono stworzyć stabilność socjokulturową ułatwiającą integrację obywateli państw trzecich w danym Państwie Członkowskim, a także wspiera spójność gospodarczą i społeczną»¹⁹.

Zgodnie z dyrektywą «łączenie rodzin» oznacza wjazd i pobyt w Państwie Członkowskim przez członków rodziny obywatela państwa trzeciego mieszkającego zgodnie z prawem w tym Państwie Członkowskim, w celu zachowania komórki rodzinnej, bez względu na to, czy związek rodzinny powstał przed wjazdem rezydenta, czy po²⁰. Dyrektywę stosuje się w przypadku, gdy członek rodziny rozdzielonej posiada dokument pobytowy wydany przez Państwo Członkowskie o okresie ważności wynoszącym przynajmniej jeden rok i istnieją uzasadnione przypuszczenia, że uzyska prawo stałego pobytu, jeżeli członkowie jego rodziny są obywatelami państwa trzeciego posiadającymi dowolny status²¹. Dyrektywa nie ma zastosowania w przypadku, gdy członek rodziny rozdzielonej: 1) ubiega się o uznanie statusu uchodźcy, do którego wniosku jeszcze nie została wydana ostateczna decyzja; 2) jest uprawniony do pobytu w Państwie Członkowskim na podstawie tymczasowej ochrony lub ubiegania się o zezwolenie na pobyt na tej podstawie i oczekuje decyzji w odniesieniu do swojego statusu; 3) jest uprawniony do pobytu w Państwie Członkowskim na podstawie dodatkowej formy ochrony zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi, ustawodawstwem krajowym lub praktyką Państw Członkowskich lub na podstawie ubiegania się o zezwolenie na pobyt na tej podstawie i oczekuje decyzji w odniesieniu do swojego statusu²².

W świetle postanowień dyrektywy realizacja prawa do połączenia się z rodziną może być uzależniona od posiadania stabilnego źródła dochodu, ubezpieczenia zdrowotnego i mieszkania. Zgodnie z art. 7 dyrektywy w przypadku złożenia wniosku o łączenie rodziny dane Państwo Członkowskie może zażądać, aby osoba, która złożyła ten wniosek, dostarczyła dowodów, że członek rodziny rozdzielonej posiada: 1) zakwaterowanie uznawane za normalne dla porównywalnej rodziny w tym samym regionie oraz spełnia ogólne standardy w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa obowiązujące w danym Państwie Członkowskim; 2) ubezpieczenie chorobowe w odniesieniu do wszystkich rodzajów ryzyka, którym zwykle obejmuje się jego współobywateli w danym Państwie Członkowskim, dla siebie i członków rodziny; 3) stabilne i regularne środki, które wystarczają do utrzymania tej osoby oraz członków jej rodziny, bez korzystania z systemu pomocy społecznej danego Państwa Członkowskiego. Państwa Członkowskie dokonują oceny tych środków poprzez odniesienie do ich rodzaju i regularności wpływu, przy czym mogą wziąć

¹⁸ Dz.U. UE L 2004, nr 158, poz. 77.

¹⁹ A. Chmura, *Ochrona praw małoletnich...*, op. cit., s. 311.

²⁰ Art. 2 lit. d.

²¹ Por. K. Myszone-Kostrzewa, *Prawo międzynarodowe a prawa dzieci...*, op.cit., s. 19.

²² Art. 3 ust. 1 dyrektywy.

pod uwagę poziom najniższych krajowych płac, rent i emerytur, a także liczbę członków rodziny. Natomiast w świetle art. 16 ust. 1 dyrektywy przedłużając ważność dokumentu pobytowego, jeżeli członek rodziny rozdzielonej nie posiada wystarczających środków bez korzystania z systemu pomocy społecznej, Państwo Członkowskie uwzględnia wkłady członków rodziny do *dochodu* gospodarstwa domowego.

Na podstawie art. 4 dyrektywy Państwa Członkowskie z prawa do wjazdu i pobytu mogą korzystać następujący członkowie rodziny: 1) małżonek członka rodziny rozdzielonej; 2) nieletnie dzieci członka rodziny rozdzielonej i jego małżonka, włącznie z dziećmi przysposobionymi zgodnie z decyzją podjętą przez właściwe organy danego Państwa Członkowskiego lub decyzją automatycznie wykonywaną na podstawie zobowiązań międzynarodowych tego Państwa Członkowskiego lub która musi być uznana zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi; 3) nieletnie dzieci włącznie z dziećmi przysposobionymi członka rodziny rozdzielonej, w przypadku gdy członek rodziny rozdzielonej sprawuje opiekę, a dzieci pozostają na jego utrzymaniu. Państwa Członkowskie mogą zezwolić na łączenie dzieci, nad którymi opiekę sprawują dwie osoby, o ile druga strona sprawująca opiekę wyrazi zgodę; 4) nieletnie dzieci włącznie z dziećmi przysposobionymi małżonka, w przypadku gdy małżonek sprawuje opiekę, a dzieci pozostają na jego utrzymaniu. Państwa Członkowskie mogą zezwolić na łączenie dzieci, nad którymi opiekę sprawują dwie osoby, o ile druga strona sprawująca opiekę wyrazi zgodę. Nieletnie dzieci muszą znajdować się poniżej granicy wieku pełnoletności określonej w prawodawstwie danego Państwa Członkowskiego oraz muszą być niezamężne lub nieżonate. W drodze odstępstwa, w przypadku gdy dziecko ma więcej niż dwanaście lat i przybędzie niezależnie od pozostałej rodziny, Państwo Członkowskie może, przed zezwoleniem na wjazd i pobyt na mocy niniejszej dyrektywy, sprawdzić, czy dziecko to spełnia warunki integracji określone w istniejącym ustawodawstwie tego Państwa Członkowskiego na dzień wykonania dyrektywy.

Państwa Członkowskie mogą, na mocy przepisu ustawowego lub wykonawczego, zezwolić na wjazd i pobyt następujących członków rodziny: 1) wstępnych pierwszego stopnia w prostej linii członka rodziny rozdzielonej lub jego małżonka, w przypadku gdy pozostają na ich utrzymaniu i nie posiadają wsparcia własnej rodziny w kraju pochodzenia; 2) dorosłych niezamężnych lub nieżonatych dzieci członka rodziny rozdzielonej lub jego małżonka, w przypadku gdy obiektywnie z uwagi na stan zdrowia nie są one w stanie zapewnić sobie utrzymania. Państwa Członkowskie mogą zezwolić na wjazd i pobyt niepoślubionego partnera, będącego obywatelem państwa trzeciego, z którym członek rodziny rozdzielonej znajduje się w należycie poświadczonym, stabilnym długotrwałym związku, lub obywatela państwa trzeciego, który jest związany z członkiem rodziny rozdzielonej na mocy zarejestrowanego związku oraz niezamężnego lub nieżonatego nieletniego dziecka tych osób, włącznie z dziećmi przysposobionymi, a także dorosłego niezamężnego lub nieżonatego dziecka tych osób, które obiektywnie z uwagi na stan zdrowia nie jest w stanie zapewnić sobie utrzymania. Państwa Członkowskie mogą

zdecydować, że partnerzy w zarejestrowanym związku będą traktowani tak samo jak małżonkowie w odniesieniu do zagadnienia łączenia rodziny. W przypadku małżeństwa poligamicznego, jeżeli małżonek członka rodziny rozdzielonej mieszka już z członkiem rodziny rozdzielonej na terytorium Państwa Członkowskiego, dane Państwo Członkowskie nie zezwala na łączenie rodziny kolejnego małżonka. Na zasadzie odstępstwa Państwa Członkowskie mogą ograniczyć łączenie rodziny nieletnich dzieci kolejnego małżonka i członka rodziny rozdzielonej.

W celu zapewnienia lepszej integracji i uniknięcia wymuszonych małżeństw, Państwa Członkowskie mogą wymagać, aby członek rodziny rozdzielonej i jego małżonek byli w pewnym minimalnym wieku, co najwyżej dwudziestu jeden lat, przed umożliwieniem połączenia z małżonkiem. W drodze odstępstwa Państwa Członkowskie mogą zażądać, aby wnioski dotyczące łączenia rodziny nieletnich dzieci były przedkładane przed ukończeniem piętnastego roku życia, zgodnie z istniejącym ustawodawstwem na dzień wykonania niniejszej dyrektywy. Jeżeli wniosek zostanie złożony po ukończeniu piętnastego roku życia, Państwa Członkowskie, które postanowią zastosować to odstępstwo, zezwolą na wjazd i pobyt takich dzieci na podstawie innej niż łączenie rodziny.

Zgodnie z art. 6 dyrektywy Państwa Członkowskie mogą odrzucić wniosek o wjazd i pobyt członków rodziny ze względu na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie publiczne. Państwa Członkowskie mogą wycofać dokument pobytowy członków rodziny lub odmówić przedłużenia jego ważności ze względu na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne lub zdrowie publiczne. Podejmując odpowiednią decyzję, Państwo Członkowskie uwzględnia wagę lub rodzaj wykroczenia przeciwko porządkowi publicznemu lub bezpieczeństwu publicznemu popełnionego przez członka rodziny, lub też zagrożenia związane z tą osobą. Przedłużenie ważności dokumentu pobytowego nie może zostać cofnięte, a wydalenie z terytorium nie może zostać nakazane przez właściwy organ danego Państwa Członkowskiego jedynie na podstawie choroby bądź niepełnosprawności zaistniałej po wydaniu dokumentu pobytowego.

Prawo do ubiegania się o połączenie z rodziną przysługuje obywatelom państw trzecich, którzy mają ważne przynajmniej rok zezwolenie na pobyt w jednym z państw członkowskich i w których wypadku istnieją uzasadnione przypuszczenia, że uzyskają prawo stałego pobytu. Prawo do połączenia z rodziną przysługuje przede wszystkim małżonkowi i dzieciom obywateli państw trzecich przebywających na terytorium Unii Europejskiej. W wyniku realizacji prawa do łączenia rodzin członkowie rodziny cudzoziemca zyskują prawo do pobytu, nauki i działalności zarobkowej.

W Polsce problematyka łączenia rodzin cudzoziemców uregulowana została w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach*²³. Zgodnie z art. 158 u.c. zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi, gdy pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej

²³ Tekst jedn. Dz.U. z 2018 r., poz. 2094 z późn. zm., dalej: u.c.

Polskiej albo jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca pozostającego w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającego zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej lub zezwolenie na pobyt stały udzielone w związku z pozostawaniem w związku małżeńskim z obywatelem polskim. Zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej udziela się cudzoziemcowi także wówczas, gdy jest dzieckiem obywatela polskiego lub jego małżonka, które nie ukończyło dwudziestego pierwszego roku życia lub które pozostaje na utrzymaniu obywatela polskiego lub jego małżonka albo też rodzicem obywatela polskiego lub jego małżonka pozostającym na utrzymaniu obywatela polskiego lub jego małżonka – jeżeli obywatel polski zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i regularnie przemierza się z tego terytorium na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej w celu wykonywania pracy na terytorium tego państwa, a brak tego zezwolenia uniemożliwiłoby korzystanie przez niego ze swobody przepływu pracowników.

W świetle art. 159 u.c. zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną udziela się cudzoziemcowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) przybywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przebywa na tym terytorium w celu połączenia się z rodziną i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (na podstawie zezwolenia na pobyt stały, na podstawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, w związku z nadaniem mu statusu uchodźcy, w związku z udzieleniem mu ochrony uzupełniającej, co najmniej przez okres dwóch lat na podstawie kolejnych zezwoleń na pobyt czasowy, w tym bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny - na podstawie zezwolenia udzielonego mu na okres pobytu nie krótszy niż jeden rok, na podstawie innego zezwolenia na pobyt czasowy lub wizej krajowej), posiada ubezpieczenie zdrowotne lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, jak również jeżeli ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania.

Artykuł 160 u.c. określa warunki udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela RP lub obywatela państwa członkowskiego UE. Zgodnie z jego postanowieniami zezwolenia na pobyt czasowy można udzielić: 1) cudzoziemcowi będącemu członkiem rodziny zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatela polskiego lub obywatela innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wspólnie z tym obywatelem ze względu na zależność finansową od niego lub pozostawanie z nim w gospodarstwie domowym, w kraju, z którego przybył cudzoziemiec, lub poważne względy zdrowotne wymagające osobistej opieki ze strony tego obywatela; 2) małoletniemu dziecku cudzoziemca, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizej krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy, jeżeli dziecko to urodziło się w okresie ważności tej wizej krajowej lub zezwolenia na pobyt czasowy; 3) cudzoziemcowi prowadzącemu życie rodzinne

w rozumieniu Europejskiej Konwencji Praw Człowieka z zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Artykuł 161 u.c. określa warunki udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny cudzoziemca legalnie przebywającego w RP. Zezwolenia na pobyt czasowy udziela się cudzoziemcowi, który pozostaje w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od pięciu lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną, jest pełnoletnim dzieckiem cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej od pięciu lat na podstawie zezwoleń na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną. Cudzoziemcowi, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną, udziela się zezwolenia na pobyt czasowy, gdy przemawia za tym jego ważny interes, w przypadku: 1) rozwodu, separacji lub owdowienia tego cudzoziemca, jeżeli pozostawał w uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej związku małżeńskim z cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, 2) śmierci jego rodzica będącego cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub 3) śmierci jego małoletniego dziecka, któremu nadano status uchodźcy lub udzielono ochrony uzupełniającej.

Podsumowując, kwestia połączenia z rodziną jest jednym z najważniejszych problemów, z jakim spotyka się cudzoziemiec. Jest rzeczą bezdyskusyjną, iż możliwość ta wpływa pozytywnie na integrację cudzoziemców, w związku z czym ułatwienia w połączeniu z rodziną leżą w interesie całego państwa i społeczeństwa²⁴. Rozwiązaniem, które najbardziej kompleksowo przyczyniłoby się do zjednoczenia rodzin cudzoziemców w Polsce byłoby przystąpienie państwa do Unii Europejskiej.

УДК 341

Justyna Krzywkowska

Law and Administration Faculty

University of Warmia and Mazury in Olsztyn

THE UKRAINIAN MINORITY IN POLAND. THE STATUS OF RESEARCH

The obligation to protect the rights of national minorities results both from the Constitution of the Republic of Poland of 1997 [1, art. 32 – «1. All persons shall be

²⁴ Zob. A. Czubik, *Prawo do łączenia rodziny z perspektywy prawnomiędzynarodowej ochrony praw człowieka*, [w:] *Człowiek i prawo międzynarodowe. Księga dedykowana Profesorowi Bogdanowi Wierzbickiemu*, red. M. Perkowski, J. Szymański, M. Zdanowicz, Temida 2, Białystok 2014, s. 57 i n.; K. Gałka, *Ochrona życia rodzinnego i prywatnego imigrantów w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (wybrane zagadnienia)*, [w:] *Między wykładnią a tworzeniem prawa. Refleksje na tle orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i międzynarodowych trybunałów karnych*, red. C. Mik, K. Gałka, TNOiK „Dom Organizatora”, Toruń 2011, s. 269 i n.